

Ὁ ἰσχυρότερος ἄνθρωπος τοῦ
κόσμου εἶναι ὁ πρὸ μοναχικός.

IBSEN.

Κλεισμένος μέσα ἐκεῖ στὸ σπίτι του, τώρα πού ἔξω εἶν' ὅλο φῶς, ὅλα χαρά ; Σὰν κᾶτι τοῦ "Ανθιμου ἐφώναζε νὰ φυγεῖ. Ναί, ναί ἀλήθεια, κᾶτι τοῦ μιλοῦσε. Τὰ μάτια του εἶναι γεμᾶτα σκέψη.

"Ανθρωπε ! Γιατὶ τὰ μάτια σου εἶναι γεμᾶτα σκέψη ; σκεφθεῖς ἄραγε καλὰ στὴν τόση σου σιωπή ; μὰ τί σκέπτεσαι ; γιατί εἶσαι τόσο λυπημένος ; Τὰ Μεγάλα πράγματα οἱ Μεγάλοι δὲν τὰ σκέπτονται μὲ τόση λύπη. Μὲ κατόλου λύπη, μὲ θάρρος μόνο, μὲ Δύναμη . . .

Σηκώθηκε ὁ "Ανθιμος. Πραγματικὰ κᾶτι τὸν καλοῦσε ἔξω καὶ μιὰ χαρὰ σὰ νᾶρθε σιμὰ του ὅταν ἐφθασε στὸ κατώφλι. Τί εἶναι ; Γιατὶ ἦρθε αὐτὴ ἡ χαρὰ ; Εἶναι ἡ ἰδέα ὅτι κᾶτι καινούργιο θὰ δεῖ στὸ δρόμο του, κᾶτι ἀναπάντεχο καὶ καλὸ. Καὶ θὰ προχωροῦσε πολὺ, παρὰ πολὺ. Θᾶφτανε ἔπειτα σὲνα μεγάλο δρόμο κι ἐκεῖ σὰν θὰ τὸν ἔβλεπαν, ὅλα θᾶρχιζαν νὰ τραγουδᾶνε. Ποιὸς ξέρει ; Ἴσως ἀπὸ κάπου θᾶκουγόταν καὶ μιὰ μουσική, μιὰ μουσική πού δὲν ἀκούστηκε ποτέ.

"Ανθρωπε ; Γιατί κάθεσαι ; Δὲν ἀκοῦς ; Σοῦ φωνάζουν ἔξω ! . . .

Στὸν δρόμο δὲν ὑπῆρχε κανεὶς. Ἐπειτα ἦταν ἐρημιὰ ἐκεῖ κοντά. Ὁ "Ανθιμος ἦταν παιδί τῆς ἐρημιᾶς. Τώρα ἦταν στὸ μεγάλο δρόμο μὲ τοὺς ἄλλους πολλοὺς διαβάτες. Κι ἤθελε πάντα νὰ ἔχει τὸ βῆμα σταθερὸ κι ἂν ἦταν δυνατὸ τὸ πρὸ σταθερὸ βῆμα ἀπ' ὅλους.

"Ακουσε κοντὰ του γνωστούς του βηματισμούς. Κάποιος πού περπατώντας κτυποῦσε δυνατά, πολὺ δυνατὰ τὰ πόδια του στὴ γῆ.

— "Ανθιμε, "Ανθιμε, τοῦ φώναξε. Σὲ παρακολουθῶ ἀπὸ πολὺ. Τί ἐπιπόλαιο βῆμα πού ἔχεις ; Περπατᾷς σὰν κάποιον πού ἔχασε τὸ ἡθικό. Δὲν ἔχεις Δύναμη. Δὲν μπορεῖς, δὲν μπορεῖς. Πές μου ὅμως πού πηγαίνεις ;

Μὰ ὁ "Ανθιμος δὲν ἀπάντησε. Τί μπορούσε ὅμως νὰ

ἀπαντήσει ; Πὼς πηγαίνει στὸ μεγάλο ἐκεῖνο, πολὺ μεγάλο δρόμο, ὅπου ὅλοι περπατοῦν μὲ σταθερὸ τὸ βῆμα καὶ ὅπου ἔχουν στὰ πρόσωπα μιὰ φαιδρότητα καὶ μιὰ περηφάνεια ; Τί νὰ τοῦ πεῖ ; Πὼς πηγαίνει ἐκεῖ ὅπου ὅλα θὰ τραγουδίσουνε ; πὼς ἴσως ἀκουσθεῖ ἡ μουσικὴ ἐκεῖνη ποὺ μεθάει, ποὺ σὲ κάνει νὰ κλαῖς ἀπὸ ἀγάπη ; Μὰ ἀφοῦ δὲν εἶχε σταθερὸ τὸ βῆμα αὐτός ; Ἀφοῦ ἔμοιαζε μὲ κάποιον ποῦχε χαμένο τὸ ἠθικὸ ;

— Χαρίλαε, τοῦ εἶπε. Μάναγκάζεις νὰ ἀλλάξω δρόμο. Μὰ ὅχι δὲν τὸ κάνω. Θὰ χωρισθοῦμε. Για ἰδέ. Ἐσὺ θὰ πᾶς ἀπ' ἐδῶ καὶ ἐγὼ θὰ ἐξακολουθήσω τὸ δρόμο τραβώντας ὅλο ἴσια. Μοιάζω σὰν κάποιον ποὺ ἔχασε τὸ ἠθικὸ.

— Μὰ γιατί τὸ λές αὐτό ; ἐρώτησε ὁ Χαρίλαος. Γιατί περιφρονᾷς τὸν ἑαυτό σου ;

— Ναί, ναι ἐπέμειν' ὁ Ἄνθιμος. Μοιάζω σὰν κάποιον ποὺ ὅλες του οἱ κινήσεις εἶναι ἐπιπόλαιες, σὰν κάποιον ποὺ δὲν ξέρω καὶ γὼ μὲ πόση μικρὴ ἀξία. Μὰ ἄκουσε : Ὅποιος κι ἂν εἶμαι, εἶμαι πάντα ἐγώ. Σήμερα δὲν μπορῶ ν' ἀλλάξω δρόμο !

Καὶ τοῦδειξε ἀκόμα μιὰ φορὰ τὸ δρόμο ποῦπρεπε νὰ κολουθήσει.

— Ἄνθιμε, ἀγαπημένε μου Ἄνθιμε, φώναξ' ἑξαλλος ὁ Χαρίλαος. Ἦβγα σήμερα καταλυπημένος. Τόσα πράγματα μοῦ βαραίνουν τὸ κεφάλι. Εἶχα ἀποφασίσει νὰ μείνω μόνος, νὰ διώξω ὅλους ποὺ θ' ἄρχονταν κοντά μου. Κι εἶπα : Τὶ καλὴ βραδιά ποὺ θὰ περάσω ἂν εὔρω τὸν Ἄνθιμο. Αὐτὸς μὲ καταλαβαίνει. Ὅ,τι κι ἂν τοῦ πῶ θὰ τὸ αἰσθανθεῖ. Γιατὶ μὲ διώχνεις, Ἄνθιμε ;

— Μῶλες μου τίς δυνάμεις σὲ παρακαλῶ νὰ φύγεις.

Ὁ Χαρίλαος τὸν κύτταξε μὲ βλέμμα γεμᾶτο ἀπορία.

— Μερῶτ' ἂν γιατί ; ἐξακολούθησε ὁ Ἄνθιμος. Τώρα ἤμουν σπίτι μου. Μὰ δὲν ἤμουν σὰν κι ἐσένα λυπημένος. Ὅχι. Ἦμουν γεμᾶτος φαιδρότητα καὶ χαρά. Τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ μὲ λυπήσει ἐμένα πιά. Κι εἶπα κι ἐγώ : Ὁ Χαρίλαος πρέπει πάντα νά'ναι μακριά μου. Βλέπεις λοιπὸν πὼς ὅταν τὸ κεφάλι σου ἐσένα τὸ βαραίνουν οἱ φροντίδες, ἐγὼ γελῶ, τραγουδῶ ἀκόμα. Ὅλος ὁ κόσμος προσπαθεῖ νὰ μαντεῖσει τὴ χαρά μου. Δὲν εἶσαι σὰν κι ἐμένα ἐσύ, Χαρίλαε. Τώρα κατάλαβα. Ὁ Πόνος δὲν εἶν' γιὰ μένα. Τὰ πένθιμα πράγματα δὲν εἶν' γι' ἀνθρώπους σὰν κι ἐμένα.

Τίποτα αξιόλογο δὲν ἀνήκει σὲ μένα. Ἐγὼ γιὰ σκοπὸ στήζωή μου ἔχω νὰ κυνηγῶ τοὺς βατράχους στὰ ποτάμια.

— Ἀνθιμε, ἐπρόφερε ὁ Χαρίλαος. Ξεύρεις τί θὰ πεῖ : τὸ κεφάλι σου νάναί βαρὺ, νὰ γυρίζει τὸ κεφάλι σου, νὰ βασανίζεται... ; Ξεύρεις ; Ὅχι Ἀν ἤξευρες δὲν θὰ μοῦκρυβες ἔτσι τὸν ἑαυτό σου, δὲν θ' ἄθελες νὰ περάσεις ἀπαρατήρητος μπροστά μου. Πές μου εἶσαι σὺ ὁ Ἀνθιμος, εἶσαι καμμιὰ κακιὰ σκιά ; Ποιὸς εἶσαι σήμερα ; Γιατί ἔγινες ἔτσι σήμερα ; Μὲ κάνεις καὶ φοβᾶμαι....

— Φοβάσαι ; Γιατί ; Φοβᾶσαι τὴ Σιωπή ;

— Ἐσένα Ἀνθιμε, καὶ τὶς δυνατὲς πνοὲς τοῦ ἀνέμου ποὺ μοιάζουν σὰν πέρασμα Θανάτου. Κι ὁ ἄνεμος αὐτὸς ἀπάνω μας ρίχνεται....

Μὲ τὴ μεγαλύτερη λύπη πρόφερ' ὁ Χαρίλαος αὐτὰ τὰ λόγια. Γιατί ὁ Ἀνθιμος ἔλεγε ψέματα ; Πραγματικά, ἔτσι γίνεται πάντοτε. Τώρα ποὺ ἀρνήθηκε τὸν Πόνό, τώρα μόνο ἄρχισε νὰ πονᾷ. Τώρα ποὺ εἶπε : «Τίποτα αξιόλογο δὲν ἀνήκει σὲ μένα» τώρα μόνο τὰ ἀξιόλογα τοῦ ἀνῆκαν, τώρα μόνο ὁ Ἀνθιμος ἦταν Μεγάλος.

Κι ὁ Χαρίλαος ; Ὁ Χαρίλαος ἄκουε τὴ δυνατὴ πνοὴ τοῦ ἀνέμου, τὴ φοβερὴ σὰ τὸ Θάνατο πνοὴ τοῦ ἀνέμου.

Σὰν καὶ ἔχουμε μέσα μας θέλουμε πάντα σὲ κάποιον νὰ τὸ ποῦμε. Γιατί ἄραγε ; Γιὰ νὰ βρεῖ ἡ λύπη μας ἢ ἡ χαρὰ μας καινούργιο φιλόξενο λιμάνι ἢ γιὰ νὰ ξέρουν οἱ ἄλλοι τὸν ἑαυτό μας καλὰ, πολὺ καλὰ, πιὸ πολὺ κι ἀπὸ τοὺς ἴδιους ἑμᾶς ;

Γι αὐτὸ μιὰ ἀκτῖνα χαρᾶς ἔλαμψε στὸ πρόσωπο τοῦ Ἀνθίμου. Κρύβε ἀπ' τοὺς ἄλλους τὸν ἑαυτό σου. Μὴν ἀφίσεις κανένα νὰ μάθει τί ἔχεις. Ἀκοῦς ; Τὸν καλύτερό σου φίλο διῶξτον. Δεῖξ' του ἓνα δρόμο νὰ φύγει. Καὶ μείνε σὺ μόνος, ὀλομόναχος, ἰσχυρότερο Ἀνθρώπο τοῦ κόσμου !

* *

Πραγματικὰ χρειάστηκε μεγάλη πάλη. Ἦταν δύσκολο νὰ χωρισθοῦν. Τώρα ὁ Ἀνθιμος ἔφθασε στὴ θάλασσα κοντὰ σ' ἓνα ψηλό, πανύψηλο βράχο. Νά την, ἐκείνη ποὺ τὸν περίμενε. Θάνεβαιναν μαζὺ στὸ βράχο, στὸ μεγάλο βράχο ; Ἐκείνη μὲ τὴ δυνατὴ ἐκείνη ματιά, μὲ τὰ μάτια ποὺ εἶχαν καὶ τὸ τρομερό.

— Θα ἔλθεις μαζί μου στὴν κορυφὴ τοῦ βράχου ; Ἀπὸ ἐκεῖ φαίνεται ὅλη ἡ θάλασσα καὶ πέρα ἐκεῖ μακρὰ ἢ μεγάλη πολιτεία. Τί φτωχοῦλα ἡ πολιτεία, τί φτωχοὶ οἱ πολῖτες !

— Δὲν ἔρχομαι, Ἀνθιμε.

— Γιατί ;

— Γιατὶ δὲν μπορῶ νὰ ἔρω.

— Ἐλα μαζί μου. Θέλησε.

— Ὅχι, εἶπε πάλι ἐκείνη. Εἶμαι κουρασμένη. Δὲν μπορῶ νὰ σὰκολουθήσω. Ἐπειτα ὁ βράχος εἶναι τόσο ὑψηλός. Κι εἶν' ἐπικίνδυνον νὰνεβαίνεις ἐκεῖ ψηλά ! Μὴν ἀνεβαίνεις πολὺ ψηλά.

— Δὲν θέλεις λοιπὸν νὰ μάκολουθήσεις ; Μὲ τὰ λόγια μου φοβᾶσαι μὴ σὲ τρομάξω ; Μὰ ἐκεῖ πάνω δὲν ἔχω τίποτα νὰ σοῦ πῶ. Τίποτα. Θὰ σὲχω μόνο κοντά μου κρατώντας σε καλὰ ἐνῶ τὰ βλέμματά μας θὰ πλανοῦνται πέρα μακρὰ στὸ ἀπέραντο.

— Ἐρχομαι, Ἀνθιμε.

— Ὅχι. Τώρα πιά δὲν θέλω κανένα μαζί μου. Ὁ ἐρχομός σου θὰ ἦταν γιὰ μένα τὸ μεγαλύτερο δῶρο. Μὰ μόνους ἔρχονται τὰ μεγάλα δῶρα. Μείνε λοιπὸν ἀφοῦ δὲν μπορεῖς, ἀφοῦ δὲν θέλεις, ἀφοῦ φοβᾶσαι. Μείνε καὶ χαῖρε γιὰ πάντα.

* * *

Σὲ λίγο ἦταν καὶ πάλι μόνος. Μὰ τώρα ἦταν τόσο ψηλὰ ποὺ δὲν τὸν ἔνοιαζε ἡ μοναξιά. Μὰ σὰν γύρισε γύρω του νὰ δεῖ τὸν ἀχανῆ ὀρίζοντα κι ὅταν ὁ ἥχος τῶν κυμάτων ἔγινε ἀδύνατος ποὺ δὲν ἀκούγονταν πιά, καὶ σὰ νὰ τοῦλεγε. « Εἶσαι μόνος, εἶσαι κατὰμονος ! Ὅλους τοὺς ἄφισες κι ἔφυγες ».

Μὰ τὴν ἴδια αὐτὴ στιγμή ἔλαμψε στὸ πρόσωπό του μιὰ χαρὰ, σὰν ἓνα φῶς, σὰ μιὰ Αἴγλη.

Αἴγλη ; Θὰ βαστάξεις ἄραγε ; Ἡ λάμψη αὐτὴ θὰ μείνει ἀκόμα ! ἢ μιὰν ὥρα ἀπότομα δὲν θὰ φωτίζεις πιά, δὲν θὰ ὑπάρχουν πιά ἀναλαμπές ; ...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΡΥΣΑΥΓΗΣ